

گروه اقتصادی/ بودجه سال ۹۹ از نظر منابع و مصارف یکی از منحصر بفردترین بودجه‌های سنواتی کشور است. این بودجه در دشوارترین شرایط تحریمی تاحدود زیادی از نفت فاصله گرفت به‌طوری‌که درآم پیش‌بینی شده حاصل از فروش نفت تنها به بودجه عمرانی اختصاص می‌یابد. بر همین اساس دولت برای برگردن خلا درآمدهای نفتی، ظرفیت‌های وسیع مالیاتی را جایگزین کرد که براساس گفته مسئولان، تاکنون در این مأموریت موفق بوده است. علاوه بر مالیات دولت برای متعادل کردن درآمدها و هزینه‌های بودجه واگذاری دارایی‌های مالی و خصوصی سازی رانیز بیش از سال‌های قبل مورد توجه خود قرار داده است تا هماهنگونه که در برنامه‌های وزارت اقتصاد تأکید شده بود، در ارزی‌های دولت اهرمی برای توسعه کشور باشد. اما به‌طور قطع تمام این اتفاقات به سادگی انجام نشده است و مسئولان دولتی با چالش‌های بسیاری روبه‌رو بوده‌اند. در همین زمینه فرهاد تریسندوزر امور اقتصادی و دارایی در خصوص نحوه تأمین مالی بودجه سال جاری گفت وگویی انجام داده که در ادامه می‌خوانید.

■ **امسال سال ویژه‌ای برای اقتصاد کشور است، با توجه به نقش دولت در اقتصاد کشور و اثرگذاری فراوان بودجه دولت بر عملکرد اقتصادی کشور، دولت در حوزه تأمین مالی بودجه چه برنامه‌ای دارد تا بتواند شرایط اقتصادی را بهبود دهد؟**

هماگونه که شما هم اشاره کردید، امسال واقعاً سال ویژه‌ای از منظر اقتصادی است و چندین واقعه و رخداد به‌صورت هم‌زمان اداره کشور را از منظر تأمین مالی اقتصاد و بودجه دولت تحت تأثیر قرار داده و با چالش روبه‌رو ساخته است. در اقتصاد ما دولت نقش بی‌بدیلی ایفا می‌کند و عملکردش بر اقتصاد کشور بسیار اثرگذار است. برای نمونه، با توجه بر شرایط موجود، دولت می‌تواند با منابعی که به اقتصاد تزریق می‌کند برای بیرون رفت از رکود، اهرم‌های لازم را ایجاد کند. در مطالعاتی که در سال‌های قبل انجام شد، مشاهده کردیم اگر حدود ۱۰ هزار میلیارد تومان به پرداخت طرح‌های عمرانی دولت نسبت به سال قبل اضافه کنیم با توجه به آثار انتشاری این پرداخت‌ها، آنگاه می‌توانیم انتظار افزایش یک واحد درصدی در رشد اقتصادی داشته باشیم که البته امروز برای تحقق همین مقدار رشد، به منابع بیشتری نیاز هست. از طرف دیگر از دیدگاه نظری اعتبارات هزینه‌ای دولت هم می‌تواند از طریق تحریک بخش تقاضای اقتصاد به خروج از شرایط رکودی کمک کند. با اینحال در این شرایط باید ببینیم با چه روش‌هایی می‌توانیم اثر بخشی بودجه دولت را افزایش دهیم.

اما در خصوص سؤال شما باید بگویم که قانونگذار چند روش اصلی برای تأمین منابع دولت در قوانین بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌کند. اصلی‌ترین منابع طرف درآمدی بودجه دولت عبارتند از:

درآمدهای مالیاتی و عوارض گمرکی، درآمدهای حاصل از مالکیت دولت، درآمدهای حاصل از فروش کالاها و خدمات و جرایم و خسارات، منابع حاصل از فروش نفت و فرآورده‌های نفتی، منابع حاصل از فروش اموال منقول و غیر منقول (برای نمونه فروش املاک و اموال دولتی)، منابع حاصل از واگذاری طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای، منابع حاصل از فروش و واگذاری تملک دارایی‌های مالی (برای نمونه فروش سهام و خصوصی سازی، مولدسازی دارایی‌های دولت، انتشار اوراق مالی و اسلامی و برداشت از صندوق توسعه ملی)

اما اشاره شد که بودجه سال جاری قدری متفاوت است.

بودجه سال ۱۳۹۹ در شرایط تحریمی و فاغ از تبعات و آثار اقتصادی و اجتماعی شیوع ویروس

“

مجموعه اتفاقاتی که در چند ماهه اخیر در اقتصاد جهان و کشور رخ داد، علاوه بر آنکه کاهش درآمدهای ارزی و ریالی را منجر گردید، هزینه‌های پیش‌بینی نشده گسترده‌ای را به بودجه دولت تحمیل کرد. بنابراین برای تأمین مالی بودجه کشور و حفظ تعادل در آن و تناسب میان هزینه‌ها و درآمدها باید این ملاحظات مد نظر واقع شود

کرونا و آسیب‌های ناشی از آن سوی دولت طرح شد. با این حال مجموعه اتفاقاتی که در چند ماهه اخیر در اقتصاد جهان و کشور رخ داد، علاوه بر آنکه کاهش درآمدهای ارزی و ریالی را منجر گردید، هزینه‌های پیش‌بینی نشده گسترده‌ای را به بودجه دولت تحمیل کرد. بنابراین برای تأمین مالی بودجه کشور و حفظ تعادل در آن و تناسب میان هزینه‌ها و درآمدها باید این ملاحظات مد نظر واقع شود.

کرونا و آسیب‌های ناشی از آن سوی دولت طرح شد. با این حال مجموعه اتفاقاتی که در چند ماهه اخیر در اقتصاد جهان و کشور رخ داد، علاوه بر آنکه کاهش درآمدهای ارزی و ریالی را منجر گردید، هزینه‌های پیش‌بینی نشده را که در اثر شیوع این ویروس پیش‌آمده جریان با تأمین نماییم، باید اشاره کنم که یکی از مهم‌ترین چالش‌های سیاستگذار مالی در سال جاری تأمین مالی بودجه عمومی و تعادل بخشی به آن با روز کمترین آثار منفی است، که البته در این خصوص پیشنهادهایی را به دولت محترم ارائه کرده‌ایم.

■ **این پیشنهادات شامل چه اجزایی است؟ و برای تعادل بخشی به بودجه چه موضوعاتی را مطرح کرده‌اید؟**

آنچه وزارت اقتصاد برای متعادل کردن

یکی دیگر از حوزه‌هایی که می‌توانیم در مدیریت هزینه‌ها مورد توجه قرار دهیم، بخش مصارف و سپس در بخش منابع بودجه این پیشنهادات مطرح شده است. به‌طور کلی در بخش مصارف پیشنهاد اصلی ما این است که با رعایت استانداردها و بدون آسیب‌رسانی به کیفیت خدمات، رسانی دولت به جامعه تاحد امکان سعی کنیم هزینه‌ها را مدیریت کرده و کاهش دهیم. جالب آن است که امسال شیوع ویروس کرونا امکان کاهش هزینه‌ها را در حوزه‌هایی به ما یادآور شد که تا پیش از این ورود به آنها را یا با جدیت پیگیری نمی‌کردیم یا از ورود به آن به دلایل مختلف اجتناب می‌شد. به‌عنوان نمونه در همین بازه کوتاه ما به نتایج چشمگیری در توسعه فعالیت‌ها و خدمات چه در سطح کسب و کارها و چه خدمات دولتی با استفاده از ظرفیت‌های

اینها نمونه‌هایی کوچک از مواردی هستند که با استفاده از آنها می‌توان به اصلاح هزینه‌ها اقدام کرد.

بنابراین پیشنهاد اصلی ما این است که در کوتاه مدت از طریق صرفه‌جویی در هزینه‌ها و مدیریت بهینه تخصیص ها و در بلند مدت از طریق اصلاح ساختار هزینه‌ای موضوع اصلاح هزینه‌ها در ادبنا کنیم، تا بخشی از تعادل را به بودجه بازگردانیم. اما سوی دیگر پیشنهادات ما تأمین منابع و ایجاد درآمدهاست.

■ **اجازه دهید در خصوص بخش درآمدی سؤالاتمان را مبنی بر قانون بودجه سال ۱۳۹۹ از شما مطرح کنیم. پیش‌بینی شما از تحقق منابع درآمدی دولت از محل فروش منابع حاصل از نفت و فرآورده‌های نفتی به چه صورت است؟**

هماگونه که می‌دانید امسال دو اتفاق مؤثر بر درآمدهای نفتی ما رخ داده است، از یک سو محدودیت‌های ناشی از تحریم‌های ظالمانه و یکجانبه‌امریکا در حوزه‌های نفتی و بانکی تشدید شده و از سوی دیگر کاهش جهانی قیمت نفت در اثر شیوع ویروس کرونا به نحو چشمگیری بر درآمدهای نفتی دولت از محل صادرات نفت تأثیر گذاشته است. حتی منابع مورد نیاز برای هدفمندی یارانه‌ها نیز به خاطر محدودیت فروش و صادرات فرآورده‌های نفتی دچار آسیب شده است. این امر با توجه به آنکه بخشی از منابع درآمد بودجه از این محل پیش‌بینی شده است، ما را با احتمال عدم تحقق درآمدها روبه‌رو ساخته که باید برای آن چاره‌اندیشی می‌کردیم. لذا ضمن تمرکز بر تبدیل تهدید به فرصت سعی شد، مصارف بودجه بدون اتکابه منابع نفتی پوشش داده شود. ضمن اینکه این رویکرد می‌تواند برای سال‌های بعدی نیز تداوم پیدا کند. بنابراین در سال جاری تلاش کردیم با اقداماتی که در ادامه توضیح خواهم داد، بودجه را بدون وابستگی به نفت تأمین کنیم. به‌طور خاص اصلاح ساختاری بودجه در بازه کوتاه مدت در دستور کار قرار گرفته است و امیدوارم با همکاری تمامی دستگاه‌های اجرایی و نظارتی بتوانیم این امر را محقق سازیم و در آینده نزدیک طعم واقعی بودجه بدون وابستگی به نفت را بچشیم.

کارشناسان بازار سرمایه در گفت‌وگو با «ایران» پیشنهاد کردند

راه و روش کنترل هیجان در بورس

گفت و گو با وزیر امور اقتصادی و دارایی :

بدون استقراض تعهدات دولت ایفا شد

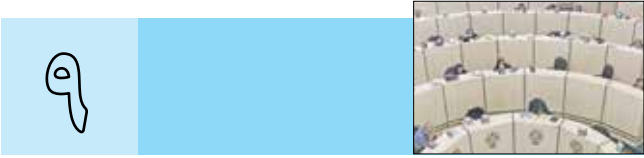
درآمد خصوصی سازی دولت تاکنون دو برابر سال ۹۸

رضا مهریان / ایران

یادداشت

گزارش

اخبار

سه خواسته صادرکنندگان واقعی از بانک مرکزی

محمعلی محمد میرزاییان

نایب رئیس اول کمیسیون صادرات اتاق بازرگانی ایران

چند وقتی است که انگشت اتهام افزایش قیمت ارز در بازار به سمت صادرکنندگان نشانه گرفته شده است. بانک مرکزی اعلام می‌کند که صادرکنندگان ۲۷ میلیارد دلار ارز حاصل از صادرات را وارد کشور نکردند و همین امر موجب نابسامانی بازار ارز شده است اما در مجموع ارز حاصل از صادرات از سوی صادرکنندگان تنها بین ۸ تا ۹ میلیارد دلار است که همه آن هم به کشور بازگشته است. ارز حاصل از صادرات با شرایطی که بانک مرکزی ابلاغ کرده توسط صادرکنندگان برگشت داده نشده است اما به نحوی که برایشان مقدور بوده ارز را وارد کشور کردند و به وارکنندگان و تولیدکنندگان فروختند.

اوایل سال ۹۷ زمانی که معاون اول رئیس جمهوری در قالب ۱۲ بند شیوه نامه برگشت ارز حاصل از صادرات را ابلاغ کرد، صادرکنندگان با مشکلاتی مواجه شدند چرا نمی‌دانستند چگونه با فرمول ابلاغ شده، ارز خود را برگردانند. از این‌رو خیلی از صادرکنندگان با روش‌های خود ارز صادراتی را به کشور برگردانند. اما گروهی که به صادرات لطمه وارد کردند، افرادی هستند که کارت بازرگانی یکبار مصرف در سال ۹۷ گرفتند.

◀ | صفحه ۱۶

معاون اول رئیس جمهوری در نشست ستاد هماهنگی روابط

اقتصادی خارجی وزارت امور خارجه:

اجازه ندهیم موقعیت استثنایی ترانزیتی ایران از دست برود

گروه اقتصادی/ «ساحق جهانگیری» در نشست ستاد هماهنگی روابط اقتصادی خارجی در وزارت امور خارجه با تبیین شرایط اقتصادی کشور، اظهار داشت: برای عبور از شرایط دشوار و خطیر کنونی باید بر رفع موانع تولید و حل مشکلات اقتصادی و معیشتی مردم متمرکز شویم. معاون اول رئیس جمهوری با اشاره به اینکه امروز توسعه اقتصادی همه کشورها به‌شکل ملموس با سیاست خارجی و دیپلماسی اقتصادی گره خورده است، افزود: برای توسعه و جذب سرمایه‌گذاری و نیز سرپا نگه داشتن واحدهای تولیدی که محصولات خود را به کشورهای دیگر صادر می‌کنند، نیازمند دیپلماسی اقتصادی فعال هستیم. باید در این مقطع اولویت‌های ارتباطی خود را بویژه با کشورهای همسایه که پیوندهای سیاسی، امنیتی و اقتصادی داریم، تقویت کنیم.

◀ | صفحه ۱۵

قائم مقام بانک مرکزی تأکید کرد

لزوم تسریع شبکه بانکی در پرداخت تسهیلات به واحدهای آسیب دیده ناشی از شیوع ویروس کرونا

قائم مقام بانک مرکزی تأکید کرد: در طرح اعطای تسهیلات به صاحبان کسب‌وکار آسیب دیده ناشی از ویروس کرونا، تا تاریخ ۱۴ تیرماه ۱۳۹۹، تعداد ۱۴۷ هزار و ۹۰۰ واحد کسب‌وکار، از طریق سامانه کارا به شبکه بانکی کشور معرفی شده‌اند که لازم است در پرداخت تسهیلات ستاد ملی مقابله با کرونا به این واحدها تسریع و تسهیل شود. به گزارش روابط عمومی بانک مرکزی، دکتر اکبر کیجانی، در دومین نشست «بحث و بررسی عملکرد شبکه بانکی در اجرای طرح اعطای تسهیلات به صاحبان کسب‌وکارهای آسیب دیده ناشی از شیوع ویروس کرونا»، ضمن قدردانی از همکاری شبکه بانکی در اعطای تسهیلات به خانوارهای یارانه‌بگیر، گفت: در طرح اعطای تسهیلات به صاحبان کسب‌وکار آسیب دیده ناشی از شیوع ویروس کرونا، تا تاریخ ۱۴ تیرماه ۱۳۹۹، تعداد ۱۴۷ هزار و ۹۰۰ واحد کسب‌وکار با آمار شاغلان ۳۳۲ هزار و ۷۳۰ نفر که مورد تأیید دستگاه‌های اجرایی ذی‌ربط قرار گرفته بودند، از طریق سامانه کارا به شبکه بانکی کشور معرفی شده‌اند که لازم است در پرداخت تسهیلات ستاد ملی مقابله با کرونا به این واحدها تسریع و تسهیل شود.

در این جلسه موضوع تسریع در اعطای تسهیلات یاد شده مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت که براین اساس پیش‌بینی می‌شود در روزهای آتی پرداخت تسهیلات به صاحبان کسب‌وکار با رشد قابل توجهی روبه‌رو شود. معاون توسعه کار آفرینی و اشتغال وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، معاون پایش و سیاست‌های اقتصادی معاونت اقتصادی ریاست جمهوری و اعضای هات مدیر ناظر بر امور اعتباری بانک‌ها و مؤسسات اعتباری عامل در این جلسه حضور داشتند.

کمیته پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان راه‌اندازی می‌شود

کمیته پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان با رویکرد تسهیل فرآیند بازگشت ارز به چرخه اقتصادی از طریق شناسایی فرآیندهای پیچیده سیاست‌های ارزی و تجاری و اتاق ایران و اتاق‌های سراسر کشور راه‌اندازی می‌شود.براساس دستور غلامحسین شافعی، رئیس اتاق ایران کمیته پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان با هدف رصد وضعیت بازگشت ارز صادراتی، ایجاد شفافیت، شناسایی صادرکنندگان واقعی از سواستفاده‌کنندگان، شناخت مشکلات و موانع موجود در این وادی و تسهیل فرآیند بازگشت ارز، راه‌اندازی می‌شود. در این رابطه مظفر علیخانی، معاون استان‌ها و تشکل‌های اتاق ایران با توجه به تشدید تحریم‌های اقتصادی و گسترش بیماری کرونا و اثرات سوء آن بر اقتصاد، تولید و اشتغال کشور، گفت: لازم است در این دوران اقدامات ویژه‌ای انجام شود. بدین ترتیب پارلمان بخش خصوصی کشور بر آن شد تا با عنایت به اهمیت بازگشت ارزهای صادراتی به چرخه اقتصادی، کمیته پایش تعهدات ارزی صادرکنندگان را در اتاق ایران و اتاق‌های سراسر کشور راه‌اندازی کند و اقدام داده: چارچوب‌های عملیاتی این کمیته به زودی مشخص خواهد شد و با همکاری و مشارکت سازمان‌ها و دستگاه‌های مربوطه از جمله وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، گمرک، تشکل‌ها و کمیسیون‌های این حوزه‌ها خود را آغاز می‌کند./ اتاق بازرگانی ایران

یش از نصف تسهیلات بانکی صرف سرمایه در گردش

آمار منتشر شده از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت نشان می‌دهد که در سال ۱۳۹۸ حدود ۵۴ درصد تسهیلات پرداختی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری صرف تأمین سرمایه در گردش شده و ۲۲.۵ درصد از کل این تسهیلات به بخش صنعت و معدن اختصاص یافته که بعد از بخش خدمات بیشترین تسهیلات بانکی را دریافت کرده است. براساس این آمار در سال گذشته ۹۷۵ هزار میلیارد تومان تسهیلات از سوی بانک‌ها و مؤسسات اعتباری به بخش‌های مختلف اقتصادی شامل کشاورزی، صنعت و معدن، مسکن و ساختمان، بازرگانی و خدمات پرداخت شده که نسبت به مبلغ ۷۷۳ هزار و ۷۰۰ میلیارد تومانی این تسهیلات در سال ۱۳۹۷ حدود ۲۶ درصد افزایش داشته است. همچنین بیش از ۵۲۶ هزار میلیارد تومان از این تسهیلات معادل ۵۴ درصد از کل تسهیلات پرداختی صرف تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌های اقتصادی شده است. همچنین ۶۸.۳ درصد از تسهیلات پرداخت شده به بخش صنعت و معدن به تأمین سرمایه در گردش اختصاص یافته است. از نیم باقی مانده این تسهیلات نیز نزدیک ۱۳۳ هزار میلیارد تومان معادل ۱۳.۶ درصد کل تسهیلات به توسعه، حدود ۱۱۲ هزار میلیارد تومان معادل ۱۱.۵ درصد به ایجاد و حدود ۱۱ هزار میلیارد تومان معادل ۱۱.۳ درصد به خرید کالای مصرفی اختصاص داده، به‌طوری‌که در سال گذشته ۲۵ هزار و ۵۰۰ میلیارد تومان به این بخش اختصاص یافته است.

■ **افزایش ۵۲ درصدی تسهیلات پرداخت شده به صنعت و معدن**

بعد از بخش خدمات، صنعت و معدن با دریافت ۳۱۷ هزار و ۲۰۰ میلیارد تومان معادل ۳۲.۵ درصد بیشترین تسهیلات بانکی را دریافت کرده است. با این وجود تسهیلات پرداخت شده به این بخش نسبت به سال ۱۳۹۷، ۵۱.۸ درصد افزایش یافته است. سهم بخش‌های بازرگانی، کشاورزی و مسکن و ساختمان نیز به ترتیب ۱۹، ۷.۶ و ۷ درصد از کل تسهیلات بانکی پرداخت شده به بخش‌های مختلف اقتصادی بوده است. /ایسنا